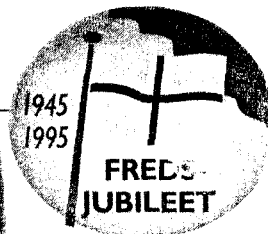

Frontkjemperen 50 år etter:

TILBAKE-TRUKKET: Svein Knutsen lever idag et tilbaketrukket liv i Folldal.

Gjort gjerning står ikke til å endre...

Svein Knutsen kom med i NS allerede i 1935. Han var ikke fornøyd med politikken de regjerende myndigheter førte, med stor arbeidsledighet og mange problemer på arbeidsmarkedet.

Dessuten kom han under innflytelse av en kamerat, sønnen av en tysk professor som arbeidet ved Folldal Verk. De meldte seg til fronttjeneste ved Østfronten. Kameraten kom forøvrig bort under felttoget i Russland.

Det var i mai 1941 at folldølen reiste til krigsutdanning i Tyskland sammen med ca. 100 andre norske ungdommer. Knutsen var 31 år og full av kampmot. Etter sju måneders rekruttjeneste havnet han i SS som sjåfør i et kavalerikompani. Men ved fronten kom han bort fra de andre nordmennene og tjenestegjorde sammen med tyskere. Folldølen kom opp i mange hete kamper, men berget seg uskadd gjennom kuleregnet til han ble dimmitert like før jul i 1944.

Utdannet i meierifaget

Etter å ha arbeidet på kontoret hos verksdirektør Worm Lund skaffet Knutsen seg meieriutdannelse i Danmark. I 1938 fikk han bestyrerstillingen ved Krødøeren meieri. Her kom han ganske straks med i NS og ble en av de toneangivende. Som organisasjonsleder oppdret han til innsats for den nye tro.

— Gjort gjerning står ikke til å endre. Tidligere frontkjemper Svein Knutsen (84) fra Folldal er ingen angrende synder. Han forsikrer at han ikke skadet noen nordmann i sin nazitid. Det var etter egen overbevisning han meldte seg til fronttjeneste. Men om han fortsatt står ved sine meninger fra den gang, betyr frontkjemperen at han ikke er noe NS-menneske lenger. Livet har lært ham at krig er noe av det dåpeligste menneskeheten griper til.

— Jeg holdt mange prekenes for ungdommen, sier han. Etter hvert fant jeg ut at det var feigt om jeg ikke tok konsekvensen av dette og selv gikk ut i aktiv front-tjeneste. Dermed var loddet kastet.

Til å begynne med seiret tyskerne på alle fronter. — Vi feide inn over de russiske steppene og sto til slutt ved den vesle byen Toropez. Men da var det også slutt. Vi sto fast i en forferdelig søle. Kjøretøyene ble mast i stykker. Og vi hadde ikke annet å gjøre enn å trekke oss tilbake.

Et inferno

— Russerne dukket opp på alle kanter og pøste sine kuler og granater over oss. I hengemyrene var vi nokså hjelpeløse med bilene våre. Her gjaldt regelen om å skyte først ville en overleve.

Men Knutsen hadde flaks. Det dannet seg etter hvert et inntrykk blant soldatene

om at den som ville overleve burde ta skuss med ham.

— Når skjønne dere på alvor at tyskerne ville tape?

— Da retretten fra Stalingrad og Leningrad begynte i 1943, og amerikanerne kom med i krigen. Russerne var i hælene på oss på alle fronter.

Skuffet ungdom

Knutsen forklarer sin NS-bakgrunn delvis med at han var en desillusjonert ungdom da han ble partibevisst.

Da han som rekrutt møtte frem til sesjon ble han kassert på grunn av dårlig syn. Hvor mye han enn tryglet og ba om å få bli soldat, var døren stengt. Det dannet seg et nag hos 20-åringen over dette - at han ikke var god nok. Innsett tenkte han at det kanskje kom en dag da det var bruk for ham. Men da skulle de pent få be om hans

tjeneste. Og det skulle altså bli nazistene som hadde tilbudet.

— Traff du noen gang Quisling?

— Nei, jeg tilhørte den grenen innen NS som ikke hadde noe til overs for Quisling. Han var ikke i besittelse av noen førerregenskaper.

Ikke bitter

Selv om Svein Knutsen fortsatt har noe av sin ungdoms fanatisme, påstår han at han ikke er noen bitter mann. Og da hjemmestyrkene en maldag i 1945 kom og hentet ham på meieriet i Krødsherad ble han villig med. De satte ham opp på en lastebil og kjørte deretter bygda rundt og hentet de andre nazistene.

Rettsforhandlingene som fulgte var nokså lange, da folldølen hadde mye på rullebladet. Han er litt stolt over at det i domspremissene er anført at han er en intelligent fyr. Følgelig burde han visst bedre enn han gjorde...

Landssvik-dommen lød på seks år. Av dette sonet han tre år, tre måneder og ni dager. Idag lever han som en vanlig borger i Folldal-samfunnet.

Per Magne Grue